

Streptokokno vnetje žrela (angino) povzroča bakterija *Streptococcus pyogenes* in je pri otrocih pogosta okužba. Če se vnetju žrela pridruži značilen izpuščaj po telesu, govorimo o škrlatinki.

Okužba se prenaša kapljično (s kašljanjem, kihanjem, govorjenjem) ali prek neposrednega stika z okuženimi predmeti. Kužnost se po pričetku antibiotičnega zdravljenja hitro zmanjša. Z brisom žrela (hitri streptokokni test) zdravnik okužbo dokaže in jo tako loči od drugih vnetij žrela.

Nekatere virusne okužbe žrela in mandljev močno posnemajo klinično sliko streptokokne angine (npr. adenoviroza) in ne potrebujejo antibiotičnega zdravljenja. Pri virusnih okužbah so praviloma prisotni tudi drugi bolezenski znaki (kašelj, izcedek iz nosu, driska).

Kako prepoznamo streptokokno angino?

Lahko so prisotne le nekatere ali pa vse naštetе težave:

- vročina,
- boleče požiranje,
- rdeče žrelo z otečenimi mandlji, na katerih so lahko prisotni beli gnojni čepki,
- drobne pikčaste rdeče spremembe po mehkeem nebu,
- pordel jezik s poudarjenimi brbončicami, lahko belo obložen ("malinast jezik"),
- povečane in boleče bezgavke na vratu,
- slabše prehoden nos, brez izcedka,
- glavobol, bolečine v trebuhu ali slabost.

Kako prepoznamo škrlatinko?

Poleg simptomov angine, ki so lahko le blago izraženi, se pojavi značilen droben rožnat izpuščaj, ki je običajno prisoten na koži prsnega koša in pod spodnjicami ter se včasih širi naprej po telesu. Koža je na dotik hrapava. V kasnejšem poteku lahko pride do luščenja kože prstov na dlaneh in stopalih.

Kako postopamo?

Bolezen se zdravi z antibiotiki (penicilin) v trajanju 10 dni. Težave izzvenijo v nekaj dneh od pričetka zdravljenja. Pomembno je, da otrok prejme vse odmerke zdravila, da se okužba ne ponovi. Otroku naj po potrebi prejema zdravila za zniževanje vročine in lajšanje bolečin. Pomembna sta počitek in zadosten vnos tekočin. Nezdravljena angina ali škrlatinka lahko vodita v lokalno širjenje okužbe v žrelu in v srednje uho, pozne posledice pa so lahko vnetje ledvic, sklepov in revmatska vročica, ki prizadene srce, sklepe, kožo in živčni sistem. Otroku preneha biti kužen 24 ur po pričetku prejemanja antibiotika. V vse dejavnosti, tudi športne, se lahko prične vključevati, ko se normalno počuti.

Kako preprečujemo širjenje okužbe?

Učinkoviti ukrepi so:

- domača nega 24 ur po začetku antibiotičnega zdravljenja oz. do odsotnosti težav in izpuščaja,
- splošni higienski ukrepi,
- lastni pripomočki za hranjenje in higieno (brisače, jedilni pribor, kozarci itd.).

Pred koncem antibiotičnega zdravljenja (lahko že po 48 urah) je dobro zamenjati zobno ščetko.

Kdaj k zdravniku?

- Če se pojavijo močno oteženo požiranje, občutek tujka v žrelu, težave z dihanjem,
- če se stanje po nekaj dneh ne izboljša ali se poslabša,
- če ima otrok hude bolečine v trebuhu ali sklepih,
- če se pojavijo znaki zapletov (npr. otekanje sklepov, temen, rdeče-rjav urin, nenavadno vedenje, izrazita utrujenost).

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.